

Memorandumul lui Ribbentrop pentru Hitler

Baumschale, 24 iunie 1940

În protocolul adițional secret din 23 august se spune: «În ceea ce privește Europa de Sud-Est, partea sovietică insistă asupra interesului ei în Basarabia. Partea germană a declarat că manifestă un dezinteres politic total față de teritoriile aceste.»

După cîte-mi amintesc, atunci au avut loc următoarele:

În timpul delimitării sferelor de interes în Europa de Est, atunci cînd am început să discutăm despre Europa Sud-Estică, Sovietele au subliniat cointeresele lor în Basarabia. În legătură cu aceasta eu am făcut o declarație orală despre dezinteresul nostru în chestiunea Basarabiei. Totuși, pornind de la caracterul nedeterminat al relațiilor germano-ruse de atunci, fapt ce trebuia avut în vedere din prudență, eu am hotărît să nu recunosc pretențiile ruse la Basarabia în mod deschis, adică **în formă scrisă**, și am ales pentru protocol o formulare cu **caracter general**: cînd erau dezbătute problemele Europei Sud-Estice, am făcut o declarație generală despre aceea că Germania nu este **din punct de vedere politic** cointeresată în «aceste teritorii», adică în Europa de Sud-Estică. Pe cînd cointeresarea economică a Germaniei în teritoriile Europei Sud-Estice a fost subliniată de către mine într-un chip cît se poate de limpede. Aceasta corespundea instrucțiunilor generale date mie de către Fuhrer în ceea ce privește Europa Sud-Estică, după cum, din cite-mi amintesc, corespundea și directivelor speciale ale Fuhrerului, pe care le-am primit înainte de plecarea mea la Moscova și prin care Fuhrerul mă împuternicea să declar dezinteresul german față de teritoriile Europei Sud-Estice – inclusiv pînă la Constantinopol și Strîmtori, dacă asta ar fi fost necesar Ultimele, însă, nu au fost puse în discuție.

Ribbentrop.

Loctiitorului comisarului poporului
Pentru apărare
Comisarului de armată de rangul I
Tov. Șceadenko E.A.

Notă-Raport

Misiunea dată de Comisarul Poporului pentru Apărarea marelui Uniunii Sovietice tov. TIMOȘENKO și D-voastră am îndeplinit-o.

Cele 15 zile petrecute pe direcția Basarabia și munca desfășurată nemijlocit la trupe îmi permit să trag unele concluzii.

Armatele roșii 12,5 și 9 ale Frontului de sud au avut două variante de acțiuni în scopul eliberării Bucovinei și Basarabiei. **Prima variantă:** dacă guvernul României nu cade de acord să părăsească benevol Bucovina și Basarabia și să-și retragă trupele peste râul Prut, Armatele roșii, printr-o ofensivă vertiginoasă executată de peste linia Nistrului, urmau să elibereze cu arma în mână Bucovina și Basarabia. **A doua variantă:** în cazul rezolvării pe cale pașnică a problemei, introducerea rapidă în Bucovina și Basarabia doar a unei părți a trupelor roșii concentrate pe Nistru, în scopul ieșirii neamânate pe traseul râului Prut.

Directivile (planul de acțiuni) date de Comandatul Frontului de sud generalul de armată tov. Jukov în vederea executării primei variante prezentau o misiune operativă destul de energică și bine finalizată, potrivit căreia Armatele 12 și 9, sprijinite de o lovitură secundară a Armatei 5, trebuiau să nimicească, prin lovituri pe direcția Iași, gruparea de nord, principală de trupe române. Armata 9 urma să elibereze raionul Chișinău, după care, cu unități mobile și infanterie, trebuia să vină Armatelor 12 și 5 în ajutor spre a desăvârși încercuirea inamicului în Basarabia de Nord.

De cum s-a aflat că guvernul României a consimțit benevol să părăsească Bucovina și Basarabia și să-și retragă trupele peste r. Prut, s-a procedat la executarea celei de a doua variante de forțare rapidă a Nistrului, fără vreun foc de armă.

Închiindu-mi notele, exprim o adâncă mulțumire Comisarului Poporului mareșarului Uniunii Sovietice tov.Timoșenko și D-voastră, tov. Loț. al Com.Pop. , pentru posibilitatea de a lucra la trupe, datorită căruia am putut să-mi sporesc bagajul cu noi cunoștințe cu practica trupelor, precum și pentru posibilitatea de a contribui pe cât îmi stă în putere la cauza noastră comună.

**Profesor al Academiei
Marelui stat major
General-major
V.Melikov
Moscova, 18 iulie 1940**

Munca politică de partid

Principalul conținut al muncii politice de partid a fost:

- a) Lămurirea profundă a problemelor vitind situația internațională, relațiile noastre cu România, a misiunii ce revenea Armatei Roșii, unităților și marilor unități ale Regiunii.
- b) Întărirea prin toate mijloacele a disciplinei militare sovietice și lupta pentru calificative excelente.
- c) Ulterior lămurirea esenței și semnificației strălucitei victorii a politice externe staliniste – rezolvarea pe cale pașnică a conflictului între U.R.S.S. și României.
- d) O amplă muncă de lămurire în sînul populației Basarabiei și Bucovinei de Nord.
- e) Prevenirea cazurilor de jaf și borfășiei.

Principalele forme ale muncii politice de partid la unități și subunități au fost: minguri de scurtă durată, adunări, informații politice, convorbiri individuale și în grup, editarea gazetelor de perete și a foilor de luptă.

Starea moral-politică a unităților și a marilor unități ale frontului în toate etapele de executare a misiunii fixate a fost și continuă să fie fermă și constantă.

Întreg efectivul frontului s-apregătit într-o atmosferă de mare avînt politic în vederea executării misiunii de luptă.

În paralel cu starea moral-politică fermă, au fost înregistrate și unele cazuri de dispoziții politice negative, care au luat forma de:

- a) enunțuri osule ale unor luptători aparte în ce privește relațiile U.R.S.S. și României;
- b) enunțuri negative privind măsurile îndreptate spre întărirea disciplinei militare sovietice.

Urmari

Urmările **pactului Molotov-Ribbentrop** (sau **Ribbentrop-Molotov**) vor fi practic continuate de către pactul Churchill-Roosevelt-Stalin, care a propus la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, în 1945, o "nouă" reîmpărțire a sferelor de influență în Europa, vestul urmând a se afla sub influența Statelor Unite ale Americii, iar estul sub influența binefăcătoare a Uniunii Sovietice. Din păcate, pentru zeci de milioane de oameni, trăind în Albania, Belarus, Bulgaria, Cehoslovacia, Republica Democrată Germană (sau RDG), Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România și Ungaria, ceea ce au hotărât câțiva politicieni, inițial Hitler și Stalin, în 1939, ulterior Churchill, Roosevelt și, din nou, Stalin, în 1945, dintr-o simplă trăsătură de condei, avea să fie tragedia lor pentru 2 sau 3 generații, între 1945 și 1989.

Concluzie

Comisia Sovietului Suprem al R.S.S. Moldova, în scopul restabilirii adevărului istoric, ținând cont de decizii Comisiei similare a Congresului al doilea de deputați al poporului din U.R.S.S. și de rezultatele muncii desfășurate în ultimii ani de istoricii și juriștii din republică și de peste hotare, a examinat aspectele esențiale ale semnării înfăptirii și urmărilor Tratatului sovieto-german de ne agresiune din 23 august 1939 și ale Protocolului adițional secret.

Studiind acest tratat și Protocolul adițional secret, precum și consecințele lor istorice și juridice pentru Basarabia și Bucovina de Nord, Comisia a constatat:

Basarabia și Bucovina de Nord au fost dintotdeauna părți componente ale Statului Moldova, creat în secolul al XIV-lea pe pământul strămoșilor românilor - geto-dacii.

Cum influenteaza acum Pactul Molotov-Ribbentrop pe Moldova.
Organizațiile din opoziție protestează împotriva sărbătoririi
"eliberării Moldovei de sub ocupație fascistă"

Chișinău. Organizațiile social-politice care sînt în opoziție față de Partidul Comuniștilor, aflat la guvernare, protestează împotriva sărbătoririi "eliberării republicii de sub ocupație fascistă", care s-a desfășurat săptămîna aceasta. Precum informează agenția INFOTAG, Asociația Deținuților Politici, Asociația Anti Pactul Molotov-Ribbentrop, Asociația Veteranilor Armatei Române au organizat marți seara o acțiune de protest împotriva solemnităților oficiale cu prilejul "sărbătoririi a 60 de ani de la eliberarea Chișinăului de sub ocupație fascistă". Cîteva zeci de persoane, majoritatea fiind foști deținuți politici ai regimului sovietic și veterani ai Armatei Române, s-au adunat în centrul Chișinăului, au mers pe bulevardul central al capitalei pînă la gară. Aici, ei au desfășurat un miting, reamintind că din această gară, în anii de după cel de-al doilea război mondial, mii de familii de moldoveni au fost duse în Siberia , Kazahstan și în Extremul Orient. Participanții la manifestație purtau tricoloruri, pancarte pe care scria: "Basarabia este pamânt românesc!", "Cerem lichidarea consecințelor Pactului Molotov-Ribbentrop!", "24 august 1944 - tragedie a Basarabiei", "OSCE - nu vinde Basarabia Rusiei!". Iacob Golovca, președintele Asociației Anti Pactul Molotov-Ribbentrop, a calificat zilele de 23 și 24 august drept "zile rușinoase în istoria României și a provinciilor sale, Basarabia și Bucovina de Nord". "Toată Europa știe că în aceste zile noi am fost ocupați și înrobiți de trupele sovietice. Astăzi, în esență, noi nu consemnăm eliberarea, ci ocuparea Chișinăului. Pentru noi, 24 august nu este o sărbătoare, precum afirmă președintele Moldovei. Pentru noi, aceasta este, mai degrabă, o zi de mîhnire și de doliu", a spus Golovca. Vadim Pirogan, președintele Asociației Veteranilor Armatei Române, a declarat că "sărbătoarea organizată la 24 august continuă să-i separe pe veteranii armatelor române și sovietice". "Acești oameni nu sînt vinovați, trebuie să cinstim memoria tuturor celor care au căzut. Dar, pentru a-i uni pe veterani, nu trebuie să se construiască capul de pod Șerpeni, ci un memorial în amintirea tuturor celor care au căzut", a subliniat Pirogan. Manifestanții au acuzat puterea "de proslăvirea asupritorilor românilor basarabeni" și au cerut "să se renunțe pînă la urmă de Pactul Molotov-Ribbentrop",

care a creat Republica Actuala Republica Moldova este o consecinta a odiosului Pact Molotov–Ribbentrop din 23 august 1939, a invaziei sovietice asupra Romaniei la 28 iunie 1940, a rapirii si subjugarii Basarabiei si nordului Bucovinei de catre Rusia comunista, care i-a despartit pe romani cu forta armelor, izolindu-i prin sirma ghimpata de la Prut. R.S.S.Moldoveneasca a fost constituita, in mod nelegitim, la Moscova, prin hotarirea Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 2 august 1940, fara participarea basarabenilor si contrar vointei lor. Acesta inseamna ca denumirea Republica Moldova nu este altceva decit o uzurpare a titlaturii Moldovei voievodale, iar existenta ei ca „stat independent“ – o urmare a raptului sovietic din 1940, o intruchipare a separatismului incurajat si sustinut prin toate mijloacele posibile si imposibile de catre Rusia imperialista si agresiva, care a transformat-o intr-un avanpost strategic pentru dominatia sa in Balcani. Moldova separat de România".

Stalin și Hitler, morții care trebuie încă ucși

În ultimele zile ale lunii iunie, președintele României a demonstrat o dată în plus că e un actor politic care joacă excelent în piesele prezentate în premieră absolută. Băsescu e cel dintâi politician postdecembrist care a câștigat toate bătăliile sale electorale. El a fost singurul lider de la București care a reușit să repună în circulație sintagma "două state românești" fără să stârnească proteste în vârful piramidei de la Chișinău. În fine, dar nu și în ultimul rând, România, prin gura actualului său președinte, pentru prima oară în istorie a condamnat oficial conspirația dintre Stalin și Hitler în urma căreia Uniunea Sovietică a anexat Basarabia și nordul Bucovinei.

Se impune o reparație istorică

La împlinirea a 65 de ani de la ultimatumul Moscovei adresat Bucureștiului, Traian Băsescu a făcut o declarație în care a dezaprobat fără echivoc Pactul Molotov-Robbentrop. Președintele a spus că se închină cu respect în fața fraților de peste Prut care, "ca urmare a unor greșeli istorice grave", s-au văzut nevoiți să învețe "să trăiască zilnic cu suferința, de la cea a despărțirii de familie la cea a dezrădăcinării de limbă și neam". La mijloc, dă de înțeles liderul de la București, e o nedreptate care i s-a făcut României și rămâne, deocamdată, neînlăturată.

El nu pune la îndoială, desigur, actualul statu-quo din Europa, dar lasă să se întrevadă că o reparație istorică se impune. Care e semnificația acestui gest politic? Are rost, oare, astăzi să te mai războiești în vorbe cu Stalin și Hitler în situația în care cauza lor pare pierdută iremediabil? Nu încape discuție. Sunt morți care trebuie încă uciși. Urmează să fie spulberat duhul lor rău și lichidate consecințele crimelor pe care le-au săvârșit. Numai în acest caz poți spera să nu mai re trăiești o dată istoria.

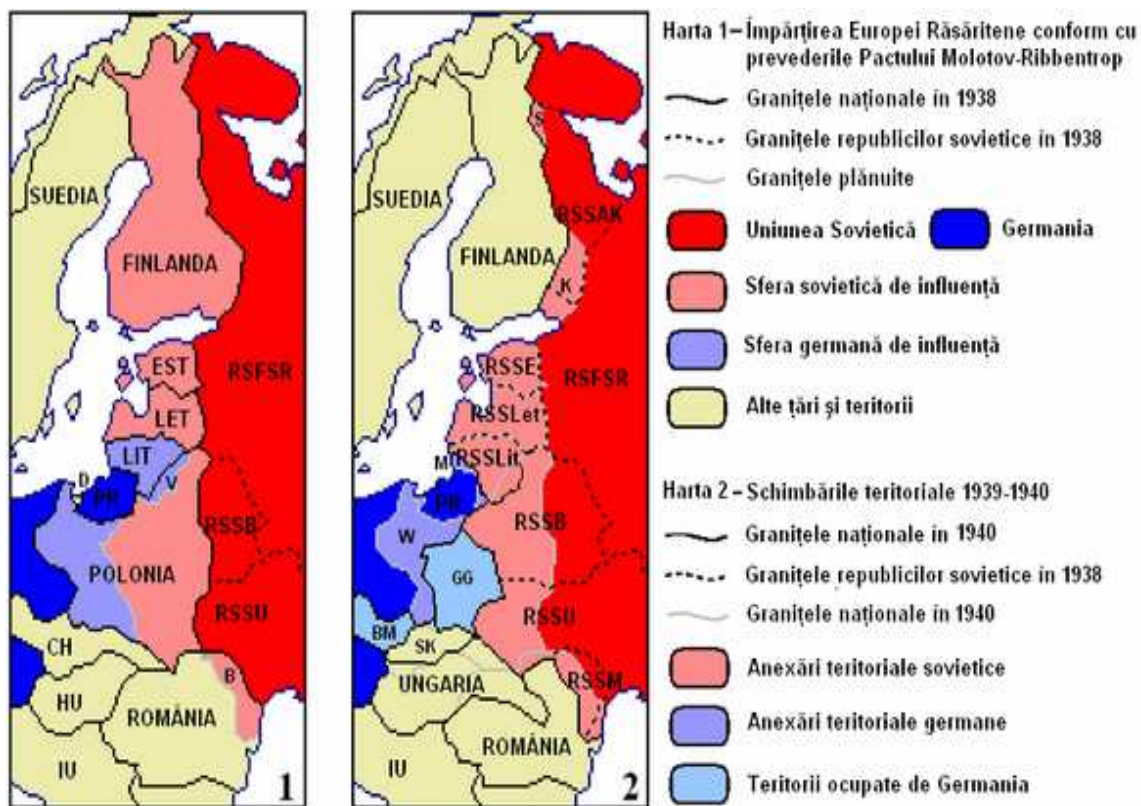
O declarație, chit că detonată ca o adevărată bombă de presă, nu pune încă punctul pe "i", firește. Și nici n-are cum. E încă mult până departe. Ea pune, însă, degetul pe rană. Condamnarea oficială de către România a raptului de la 28 iunie 1940, înainte de a avea un impact practic, are deja, neîndoios, o semnificație istorică. Trendul ei pozitiv este incontestabil. România lasă să se înțeleagă foarte clar că nu a încheiat conturile cu trecutul. Și momentul pentru un atare demers este cât se poate de potrivit.

Prețul ocupației sovietice

Recent, pentru prima dată Statele Unite și aliații lor din Europa au afirmat că sfârșitul ocupației naziste n-a fost și începutul libertății pentru țările Europei Centrale și ale celei de Est. În fond, ei și-au pus cenușă pe creștet, recunoscând că Ialta a fost o greșală care a facilitat expansiunea bolșevismului în lume. Această schimbare de optică occidentală își spune deja cuvântul. Estonia, Letonia și Lituania, sprijinite de comunitatea euroatlantică, pretind, la ora actuală, scuze de la Rusia pentru ocupația țărilor baltice, dar și compensații pentru imensele pagube pricinuite. Vilniusul, de exemplu, cere de la Moscova 25 miliarde de dolari. Potrivit autorităților lituaniene, acesta e prețul minim al ocupației sovietice.

România poate și trebuie acum să urmeze exemplul balticilor. Situația ei în cazul invaziei sovietice în Basarabia este identică, firește, cu cea a Estoniei, Letoniei și Lituaniei. Ce-i drept, Occidentul întotdeauna a reproșat URSS ocuparea teritoriilor baltice și, totodată, a trecut sub tăcere de multe ori anexarea Basarabiei. Am avut de a face, desigur, cu un dublu standard care are mai multe explicații. Din lipsă de spațiu și timp, nu le vom trece în revistă pe toate. Vom spune doar că una din cauzele acestei atitudini stă în situația geopolitică pe care a avut-o România în perioada postbelică. Acum, însă, o dată cu extinderea UE și NATO spre Est, lucrurile s-au schimbat. Intrarea Ucrainei în sistemul occidental de securitate se constituie, de asemenea, într-un factor care încurajează România să reclame lichidarea consecințelor Pactului Molotov-Ribbentrop. Nu este vorba neapărat de revizuirea grabnică a hotarelor, ci de niște recompense substanțiale pe care Bucureștiul are tot temeiul să le ceară și chiar să le obțină de la Moscova.

Harta împărțirii Europei Răsăritene conform cu prevederile Pactului Molotov-Ribbentrop

Abrevieri:

B - Basarabia, BM - Protectoratul Boemiei și Moraviei, CH - Cehoslovacia, D - Orașul Liber Danzig, EST - Estonia, GG - Governoratul General, HU - Ungaria, IU - Iugoslavia, K - Karelia, LET - Letonia, LIT - Lituania, M - Mamelland (Regiunea Klaipeda), PR - Prusia Răsăriteană, S - Salla, SK - Slovacia, V - Regiunea Vilnius, W - Wartheland,

RSSB - RSS Bielorusă, RSSE - RSS Estoniană, RSSAK - RSSA Karelo-Finlandeză, RSSLet - RSS Letonă, RSS Lit - RSS Lituaniană, RSSM - RSS Moldovenească, RSSU - RSS Ucrainiană, RSFSR - RSFS Rusă

Pactul Molotov-Ribbentrop a fost un pact secret, încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, semnat la Moscova în ziua de 23 august 1939 de către Vyaceslav Molotov, ministru de externe al Uniunii Sovietice și Joachim von Ribbentrop, ministru de externe al celui de-al Treilea Reich în prezența lui Iosif Vissarionovici Stalin.

- **Memorandumul lui Ribbentrop pentru Hitler**
- **Notă-Raport**
- **Urmari**
- **Munca politică de partid**
- **Concluzie**
- **Bibliografie**
- **Cum influențează acum Pactul Molotov-Ribbentrop**
- **Stalin și Hitler, morții care trebuie încă uciși**
- **Se impune o reparație istorică**
- **Prețul ocupației Sovietice**
- **Harta împărțirii Europei Răsăritene conform prevederilor Pactului Molotov-Ribbentrop**

Bibliografia:

- „Pactul Molotov-Ribbentrop și consecințele lui pentru Basarabia”
culegere de documente, Chișinău
Universitas – 1991, selecții
I.Șișcanu, V.Văratec;
- Em. Bold, I.Ciuperca,
„Europa în deriva. Din istoria
Relațiilor internaționale”
Iași, Demiurg, 2001